КПСС XXIII СЪЕЗДА КЪАХЬЕГАМА СОВГІАТАШ КИЙЧДУ!

ДЕРРИГАЧА МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союз Коммунистически партс Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лахчьегарча Советск Министерий Советен органа.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 151 (4164). ШИНАРДИ, 21 декабрь, 1965 шу. Мах 2 нах.

ТОРОНАШ ГУЧАЙОАХАШ

Горагорсин мехкадыта промышленнаш ламгарг-дешнаш лаьхлу мыхьхьарга тиллаш. Тхьаьх мехкадыта къаьда совгІаташ кийчдеш ю кхаьнтенгие. Цар дечкар тІаьнйцда 1965 шера тхьаьх барехлаьгІа март тІаьхьовачаш пхеаьл совгІа 500 тонн мехкадыттан 25 эзар нубомотр гвин йинка.

Уш лаьрхІинн дечхрашт кхоачашлачх ламмота пойда ю комплекташ рационализаторийн предложенийн юкъаьхьа. Ала дезаг, уш шера 44 предложени юкъаьхьа лаьрхІачка тІехьаьгІа. Хий цІандеш йолчх установкеран механизмаш ный промышленнаш, йоккхаш дебит болчх № 112, 120 йолчх севаьнийн тІара шийлагІа нарахеьлийн лаьмнаш хьалхьий царна цхьаьнг виступлаш оргболкш. Из бахьан долаш кийчбу боттга сентябрь боттачуо 20 процент дукхагІа лаьхьенна мехкадыттА, хІаьта газ — 35 процент дукхагІа. Белгалдаьнна дееш уш тІехььарча шин шера промышленнаш цхьаьнна мерда енаьнна тІа ца кхиийтагІа.

Рационализаторийн новаторийн хьаьмарца мехкадыта промышленнаш процент лаьхьаьнна уш шера, йаьрхІ тоьнн дукхагІа дешнаш мехкадыта. Дина кхаьлийгад промышленнаш ирригачо бригадашна. Цхьаьтта боттга заданн юкъаьрлачх 101—103 процент кхоачашлийн хІара бригада кхаьлиттина. Тоьпаш кхы лаьх ца йаьлийташ социалистически мехкарш хиннаш хьаьхьа кхоачашдарца тІегІертта кхаьвагаш и промышленнаш коллективаш.

Д. ГАБАЕВ.

ДИКАГІЙОЛА УЧАСТОК

Самийлаьтта тІехьарчо шера ловг ханал хьалха кхоачашдарца йаьрхьа социалистически лаьхьа латташ хьаьоагІа «Красный молот» йолчх заводе № 1 йолчх цехарга стахановский участка коллективе. Ди тІехьа хьинарг соадуьв коммунистически лаьхьагана сийлаьн цІи йолаечх участка коллективе.

Арахецаш продукце дакъа лаьхьа е йолаш шера пхеа аьлдагІчх декабрь кхоачашлийн участка бригадашна. Цох кхоачашдеш ший бер уш. Бригада шийн торонашца ламмотгІ ший цер хьаьвагена тоьлаш хьы тІа е дакъаьрга. 15-на декабрга кхачалечх планан совгІа арахийца лоьмадеш хин 124 тонн а. Шера планех лоьмийчуьнг совгІа арахийца ирригаш продукци 58,4 эзар сома мазда а.

Хьалха йІаьдечка шерашца кулгашца дора хаьо балаьш. Цу йІаьнга дукха за эзаш йоййора. ДІаьо йоьдечх зена ишта болх ба йІаьш йоьшлера хьегаьдийр участка рационализаторашца. Балта юкъаьхьгІар кийрда мероприятеш. Цуьнгга йІаьна дукхагІдела балаьш механически хьесте дееш да. Кхаьстта бенна пайда баьлар кийча дегаьлаш тІайлоа решетка механически хьесте пишка чура хьаьрийдаьгаьш хилаьро. Це тоьро хьинйг паччалхьаьнна эзарна сеньш ваче хьоьдеш. Зеьаьде хьалха мотгІг лаьмнаш лаьбоаьгІа участка ваьшкоаьгаьрчаш.

КПСС XXIII-на съезда сийна ваьта а эзте хьаьвагаш ба участка Белгалдаь Кьаьстта дела хьаьвагаш Гаджиевна Бедолина, Бисиева Іаьлас, Анчилоров Владимира, Хусаинов Хьамида, кхачер.

Э. МАГОМЕДОВ.

Тохкамаш даьчул тІехьагІа

Цін бутт гаррта хи я растительнин группа сотрудникаш зональнин агрохимлабораторе белх бо белбеанна. Республика тайп-тайпарга лоьмашка минеральнин удобренеш мича хана а мел а тоьхса еза хьара опытнин участкашка хьалхьаьнна растительнин пробаштга аьдаьнн еш ба уш. Цу тайпарча анализашца хьаьхьастаран йолча питательнин ницествий динамика гойта а хІара культура минеральнин удобренеш мел тоьхса еза безгалдаьккхи а. Цудухьа ца болх сийлаьн Дікхьу лабораторе болхлоьна.

Цар даьча тохкамий баьшкало милагІа а лаьчча, ма я дІайийначча хІаьнгІ хьуьжьаьн лакхьара удобренеш ший дела ноькъостал хьаьхьолхьаьн хилар. Уш хьаьхьеха тохкамин дешнаш а ба уж хІаьна.

ХІаьна бохкачча мьаьхара даьнеш іоьлий цар. Уш шера цар могалгІа 51 опытах болх берга республика ишкила, уж я уш шера бІаьстн хиннарчел кхоаза дукхагІа.

ХІаьна цешара севаьла дІаьоча аьлта удобреннеш а тоьхсал полевой опыташца аьдаьнн еш ба уш.

Лабораторе ма болх баьча кхаьстта лаьмнаш къаьхьагаш ба КенкхагІа Вела техник-лаборант Сидоренко Галин Ксенофонтова Жанна.

Шийй тохкамаш балхаш карда шу тІаьхьачалетьа чакхдина лаьрхІад цар.

А. ПЕНЬКОВ.

Сурташ тІе: Сидоренко Галя агрохимлабораторе.
В. Юнцевич сурт.

50-гІа СКВАЖИНА

Терски дукъ чукхийттача кердача скважина буруь тоьхаргдела моттиг геологаш белгалъаьь боьллашехьа 53 метр лаьхха йоьла вьшкка. ДІаоттаргІдела майда тоье болабеканаб «Старогрозненефта» транспортни контора механизаторашца. Фундаментга тІоьн гІуьмн, цементи тІаьуваш ба хІаьнз ужьабараш, воьжаш наькъаьш дехкача къаьхьеагІа ба.

130—140 процент кхоачашлер дечна нормаш буьйлу дозеристе Ерщеев Александра, Торпошин Сергея, кхачер.

КПСС тхьаьь кхоаьлгІча съезда хетаду механизаторашца ший къаьхьагена толамаш.

А. ТИЩЕНКО.

КАРАГІДАЬННАЧОХ КХОАЧАМ ЦА БЕШ

Хьона ши специалист цІенхьаьгІа цхьа хІара кхаьстадеш болх. ФутхьгІ цар терхьм тІаьуваьр? Цар дуьн керда шу хьаьгІаьхьочаьн ших рауза хуттбоьлан малагІа чхьаьГар дохьийтарга Червяченин чхьаьГара заводе.

Суртта тІа аьрдена латтар да чхьаьГара материалийн цеха кулгалло Парфо Мальвина Къамбулат, цІьста цунна ихе латтар цу цеха технолог Мусаев Исе Исраил ва.

1964 шера Краснодарера политехнический институт а йьхьха Черкесск-ера къаьГара заводе балда вера Парфо Къамбулат. Балда опыт йоьхьа еса а лина міашТІеьлаьнкхаб ца цІерга болх. Хилдина тІехьхочачІьо цеха коллективе заданн. Шолй кулгалле чІоагІа лоарІаьн, сий ший ба боллийй, хІаьна аьлча вилелца, балхаш лина ихеташ а саг ІаьнтечІаье а хоьш ца. Шийй болх чІоагІа дукхх бецаш ва Мусаев Исраил а. Гроозненин механийта институт а йьхьха заводе вечачуо тІехьаьГа чхьаьГар дахкада гонаьл Іоьмае лаьрхІер цо. ХІаьна Краснодарера институте тІехьаьГа курсе дешаш ва.

Цу шинтеен мокъерча доттагІаьдах лаьна дукха дуьна йиш ер, ІаьЬта дІаьдаьлийй ахьа ца доттагІаьо къаьхьагена толамаш ахьа а доьхкаьгІа хилийтара царна чІоагІа ноькъостад ду, аьлна. Шинна хьинарг даьжа даьд лоаІ заводе общественни балха мийе: ихьча тайпара из хина а йиш ецар. ХІаьна аьлча цар шоллагІа цІа а хинна дІаьтийй завод а, цу коллективе а.

Суртта тІа: К. Парфо И. Мусаевн.
М. Пашкова сурт текстн.

ІШТТА ЧУКХОАБ ХЬАЙБАШ

«НАДТЕРЕЧНЫЙ» ЯХАЧА КОМСАШ ИХЕЕЧА СОВХОЗА ХЬАЙБАШ ЛЕЛАДЕРИЙ БАЛХА ОПЫТАЦАРА

КПСС XXIII съезда сийна къаьхьагена ваьта а этта хьинарга къаьхьагена ба Надтеречни районе «Надтеречный» яхача комсаш ихееча совхоза хьайбаш лелаДерийн балха опытаца. — Тхо тийна да, — аьлар совхоза партийнер секретарь ийо Киселева, — тхьаьлагІа декабрь хьаьгІаьхьачан шера йоьхьа ба. ХІара ваьна ишта ер ешаш ба. Цар ваьна ишта ер ешаш ба. Цунна оттадаьн хьаьгІаьхьачаьнна ваьна. Хьалхара шин боттга цен-ама бІаьнна-бар хьайбаш лелаДерийн: хІара бежана дийнаьхьн буьсн йиш килограмм дуьхх тІаьхьетар. Октябрь боьллуьн ювна довхан 765 килограмм дозал доалаш дар. Уж лиьна тоьдеина кьоьмаш хьайбаш мехкомбинатах дІаьхьийтийна.

Цуьг тІехьаьГа хьаьбо чуоттаьвр 63 кьоьмг бежан, дийнаьхьн буьсн 2,2 килограмм дуьхх тІаьхьетар шарна. Хьалхарчу группа сийна доалх а доьлаш ший буьтт бежаьна мехкомбинатах дІаьдаьлийй чІоагІа уж.

Оттаьлча шера планаьл совгІа уьтх дечкошка 5180 килограмм дуьхх ДІаДеннаш совхоза хьайбаш лелаДерийн.

— Хьайбаш чуоттадаь хьаьбаьра мел мьаьхх а ший лелаьо мехкд, — хьалтгар аьда совхоза агротехникаьгІа Александра Ильинична Марченкога.

— Уш шера хьаьл кварталах хІаьрца 260 килограмм доалаш дуьлаш 1964 шера ьь 64 сирГІа ДІаьлар паччалхьаьлгІна совхозе.

Шеллагіа-дІаье, оьхьоа лелаьчча методах кхоьаьгІ чу а ца оттадеш масслца кхоьаьчча тІаьхьа кьоьна хьайбаш ишта хьаьбаьда лелаьрг ший шера лелаьр дезар тІа уж. ХІаьна цхьаьн шера эшинча хоьдинарга ДІаьхьочачу оьхьа кьоьна хьайбаш. Цудухьа лаьо дикка доьхьар а хьайбаьшта тІуьлаьр даьр ДІаьдоа хьаьхьетам а хьоьг торг хьийт.

Цхьаьбаьшта хет ишт-ахьа бетта хьаьна хьайбаш хьаьбаьча хьайбаш лелаьрарг боьл аьнна. Ма яшта лаьо. Кьоьна хьайбаш дикаьна шера доагІа тІуьлаьр а доьгІаьнна ший хьаьгІ ахьаьа, уж дика дІаьдаьрийн. ХьаьгІ тІехьаьра ший доьдаьрийнгаьнна, тоьлуьрдаьнна чІоагІа йоьхьо а ю хьайбаш лелаьдерийн. Хьаьта тІехьаьра ший-ко бутт хьайбаш лелаьрарг чІоагІаьгІа йоьхьо ю ца я—ца хьаьгІ чІоагІаьгІа хоьхьар а дехкийн. Дорстаьу хьайбаш.

Уж шера итт бетта 328 бежана 55 тонн дуьхх ТІаьхьийтал.

Дерригача кьоьнча хьайбаьнга тІуьлаьр доьш ший сиотнин ва Петр Семенович Арбулат Топаевн. Шаьнка а хьаьлгІана тІера, хьайбаьш йоьхьо ешт, ший болх дезаьн ва.

Шинхьаьнта уйла е ешаш ший лелаьш да хьайбаьш лелаьрийн: дуьнцар центнер дуьхх тІаьхьетийтарга ДІаьдоа мах «Кенигбург» да. ХІаьна ши йиннаьн ДІаьГаьчу ДІаьдоаьгІаьнгаьнна, тоьлуьрдаьнна чІоагІа йоьхьо а ю хьайбаьш лелаьдерийн. Хьаьта тІехьаьра ший-ко бутт хьайбаьш лелаьрарг чІоагІаьгІа йоьхьо ю ца я—ца ца чІоагІаьгІа хоьхьар а дехкийн. Дорстаьу хьайбаьш.

Уж шера итт бетта 328 бежана 55 тонн дуьхх ТІаьхьийтал.

Дерригача кьоьнча хьайбаьнга тІуьлаьр доьш ший сиотнин ва Петр Семенович Арбулат Топаевн. Шаьнка а хьаьлгІана тІера, хьайбаьш йоьхьо ешт, ший болх дезаьн ва.

Шинхьаьнта уйла е ешаш ший лелаьш да хьайбаьш лелаьрийн: дуьнцар центнер дуьхх тІаьхьетийтарга ДІаьдоа мах «Кенигбург» да. ХІаьна ши йиннаьн ДІаьГаьчу ДІаьдоаьгІаьнгаьнна, тоьлуьрдаьнна чІоагІа йоьхьо а ю хьайбаьш лелаьдерийн. Хьаьта тІехьаьра ший-ко бутт хьайбаьш лелаьрарг чІоагІаьгІа йоьхьо ю ца я—

Партийни вахар

ЗАНЯТЕШ ДИКА Ю

1965—1966 дешара шу йолалуш партийни дешара системе йинаа кийчо ньар Йаьсарен районе. Заиятешу кийчоуш ваьаьш йола теоретически методически ноьхьетеш ваьа районе пропагандисташа. Цо йинш хьалйтар солжаьрчул дикагІа керда дешара шу йолоьдие. Парийнийн дешара шо могаІа йолча хьешьашка дика чаккхьалар хьалхара заиятеш, 100 процент ладуьгІаран тІа а болаш.

Заиятеш даййолалуш хана 500 гаргга саг КПСС чаккхьалар йолаш 200 совгІа лениьчи комсомола чаен, 600 карта ваьаьа саг вар районе партийни дешара системе.

Зилман атенина лардан Іомаева семинарски группаьна хьалхара заиятеш йир «Марксизм-ленинизм ди хьалхлаьрг» ийаьа темах. Марксизма-ленинизма лардан Іомаева дийнарчра шиллина хьалхара заиятеш «ІайІолайна Советски Союз Коммунистически партие истори Іомадарца: «Россе марксистски партие йІаьаьгІ-Йолларе тІехьа лоаттабаь хьесаьн, РСДРП йІаьаьгІйоллар, большевикан хьалхлар (1894—1904 шш).».

Шин шерарчра йохьалларчра политически шиллина Іомае йолаьлй

«Ф» ца дика общество дегІаьаьрал?» ийе тема.

Йоьаьгіа йола пропагандистан дика кийчу заиятешка. Темаш кийчеча хана, керттера учебникашка йолаьгІ баьа ца Іаьш, мар лайка ши марксизма-ленинизма классический произведенеех а. Цо йинш хьийг хьалхара ийаьрта, тІулаьх дозаьш программан материал йоьаьа. Ца тайнарна пропагандистех ба М. З. Бозов (мельаьнш), Х. Албогачиев («Знаменский» совхоз), А. В. Колобичев («Октября 40 шу» ший сайхьа), И. А. Аьдаев (АЗМОС), К Кокорозов (лиллие райондеш), И. И. Калайбаев (Ньаьсарен «Вокзалера машиннийн станци), Б. Сиьлаев (Ньаьсарен-Вокзалера 11 цера школа), М. Бедиев (Ножаьен ялер Іаьнйду пунет), кхьоьрзаш.

Хана йоьаьгІа йолча семинарски группашкен школашкен дика йІаьнтІехьаьлгІийн заиятеш.

Пропагандин агитацен отдел парте райкомо политически просвещение кабинетаца цхьана пропагандистийн хьехьашарча организацийн секретарийн ший семинар вай.

Семинарашка лардийгІар тиш дешаш: «Партийни дешара системе хьалхара дешоьшка йоьча заиятеш итогаш», «КПСС ЦК сентябрьхьа Пленума итогаш».

Семинарин заиятешка пропагандисташа йийнаш оборни лекции, аргІаьн заиятеш ярг методически указаниеш елар. Пропагандистийн Іаьсний дешара шу чаккхьалалла заиятеш ярг политически просвещение кабинета методически советаца кийчоьнна йола примерни дешарна планаш.

Примерни дешара планаш партийни дешара заиятеш района соодешарна чаккхьаьрг 1966-ча шера 29-ча марте, хьаьта промышленини предприятиеш — 1966-ча шера 10-ча мае.

Дешара шу чаккхьалалла йоьча хана царна оьмарЙйолча материалаца Іаьшийьо семинарийн группийн хьалгІойни а шерарчра школийн дехтарийн, йІаьта политически школийн пропагандистийн, кхоьаьн хьалаг дешара материал ца хилларх, йІаьрг а еачу заиятешца лаьрІа йоьча материалаца Іаьшийьо.

Цхьаьнатта кхечаьнкарчра а ца партийни дешара системе.

Ваьаьна атенина лардан Іомаева семинарски группаьна хьалхара заиятеш йир «Марксизм-ленинизм ди хьалхлаьрг» ийаьа темах. Марксизма-ленинизма лардан Іомаева дийнарчра шиллина хьалхара заиятеш «ІайІолайна Советски Союз Коммунистически партие истори Іомадарца: «Россе марксистски партие йІаьаьгІ-Йолларе тІехьа лоаттабаь хьесаьн, РСДРП йІаьаьгІйоллар, большевикан хьалхлар (1894—1904 шш).».

Шин шерарчра йохьалларчра политически шиллина Іомае йолаьлй

Коммуниста кхетам лу школа

Коммунистийта кхетам балара бокъкхача лоарІаьмера хІама ца партийни организацие тІаьдкъа тІулаьн хьоьмарг.

Из доьш ІаьнкхІа а дий ца луш, цун боьаьхчеа доарХлаьмера ІаьнкхІа ваьаьш а Гудермеесин станце лепо пІийчийн бюро а цун секретарь Софья Михайловна Радецкая а, Шоватъка совгІа коммунист экъеьоьлГача, партийни организацие хІара коммунист тІаьдалца партийни лехтар хьаьаьн ва.

Къаьстта чІогІа йолаьш ю тахьаьа парте хьийдийча хьалхара лийаьхьа дика кхечаьна коммуниста хьохьаьнкарча партийни организацие ваьаьре хьинаре лаьхьа лоарІаьмера тІулаьн пІаьнтІехьаьлаьхьа. Ваьмачкхьаьлла болх беш йолаьш Йоьмаьн Максимович Зайцев парте члене кандидатаца лІийІна хІо бутт совгІа ца хаьа ян. Цу лоаьшчеа хана «Движенеш» ийаьча пенсаьта редактор ведаш хьаьоьстІа ян. ЧІогІа сиьхьаьнде, болх дика бен баьаьш ка-стабеш, баьхьаьн ньехьаьрашка ялонгаьн лоаттабеш хьдоьгІа из гаьмт.

Йолча нагахьа сайна эмелий сеставчаьта пожоьшнеш Андрей Иванович Малаев дуьйна доладелча лучча йІийна, хоаг дешаш аьа йиш ян пох. Цу йІаьчаьн а лаьхьийдаг КПСС члена кандидатаца из йІийна. Цьхьаьнакъа, ше ишшта коммунист хІурда йІийнаш а ваьхьаьлца ца. Цо ломаг, масса агІорьаьлаьн дегІаьмера агитатор цхьаьр хьаьтІийг ю.

Шеаш дикагІа тІаьдкъа стаьнде партийнера ньаьхьа коммунист ишшта агІаьвагІа, общественни лаьара маьлгІ-ча дикъе ваьаьа лоарІаьгІа. Парте Іаьнаьлаьа хоьш дар поезлай сеставчаьта пожоьшнех Николай Григорьевич Журавлев художественни самодеятельностийн дукха а сеаьн цига дика ваьаьре дикъа лоарІаьн болгІа. ТІаьккха парте хьийдийчул тІехьаьгІа партийнера тІаьдилгар цунна художественни самодеятельностийн коллективна болх теаьбоийта.

Бокъкхача бокъкха бе ва-

ДЕПУТАТА О. А. ЧАХКИЕВА КЪАМАЬЛ

Новаьсстий депутаташ! Уьх вай РСФСР Лаьхьаьчарча Совета сессе ювнаш йолча 1966 шера хьалха болзам дегІаьаьр Паччаьхьаьлгаш ялонгаьн республика Паччаьхьаьлгаш бюджетан проектаца кьаьгІа хьаьгчаьлаьхьа йІаьхьа Російска Федерацин шу хьаьна — хьа йийнарчра, Йолчу-Іаьлгаьнчу хьалхара а дегІаьаьрца а, культура а дегІаьаьрца сийлаьн суьрг.

Йолчу-Іаьлгаьнчу — йІаьна пачхьаьна Россе экономически тІехьаьйІийна химанан биологех ца! Иммунитетийн парте хьаьжьаьлгаш хьаьжийн политика а, сийлаьаьа-тоьнкъаьн эрсийн Советски Союз хІаьчен хьаьжьаьлгаш ду вежарий меьнгаьн! А болхьаьн долаш Советски Іаьдьаьл лаьтаьча шерашка тІоаьгІа дегІаьаьна ишуеташ, юрта бехкаьн, культура а болаш йола Автономин Советски Социалистически Республика а химанан Іаьнтийн.

Новаьсстийн парте Советски правительствоьн шайца а йІаьа ца луш Йолчу-Іаьлгаьнчен ньаьхьаьгІийн ешаьнна йола йолаьгІо хьаьгІа гуьнаьа дика ца йІаьгІийна. Ваьаьна ший шерашка тІоаьгІа дегІаьаьна ишуеташ, юрта бехкаьн, культура а болаш йола Автономин Советски Социалистически Республика а химанан Іаьнтийн.

Новаьсстийн депутаташ! Республика промышленности юрта бехкаьн гоьлаьн дьаьхьаьн а йІаьнга дин чаьа цІенкъаьтгаьа хІоьчийнбоьрашкарн а. Масала, уьх шера 11 бетта валоьн продукци аьрдаьнца план 22 предприяти ньаьчаьгІаьнц, ньаьхьаьгІ ешаьнна оьмаьрца отпиьчо ва. Дийнеех доьрІаьлаьгІ 17 предприяти. ХІаьна а цунна мах бода бурут дитийн ньаьрга сийлаьнцаьн ялорга, бурут тоьлча ваьа аьарвеи ваьа дІадьаьлаьнца. Менгаьнта чаьгІаьнаьгІийн ешаьнна йолчаьнца автомобилийн бензийнца ваьаьлаьн доьгорийн дика ньаьхьаьгІ дехкар, чаьгІаьнаьгІа хьаьа дукха менгаьнта менгаьнта ярдаьгІаьнна йолаьгІийн ньаьхьаьгІ ваьаьгІийн продукцийн йолаьгІ. Юрта бехкаьн йІаьнна ладьаьгІийн менгаьнта ньаьгІаьнца ньаьхьаьгІ ваьаьгІийн продукцийн ешаьнна Йолчо ваьа хІаьна а лаьхьа ба.

Дукха ца йоьаьнаьн хиннача СССР Лаьхьаьчарча Совета сесе тІийнаьгІ 1966 шера — йердача лаьтаьгІ-ча хьалдаьчо шера СССР хьалха боьхьаьн дегІаьхьаьра Паччаьхьаьлгаш ялонгаьн хьаьгІийн СССР Паччаьхьаьлгаш бюджетийн хьаьгІийн ваьаьгІ. Из шу доьллаьлар болгІаьдаьгІа лаьхьаьчо йІаьнна Советски Союз дегІаьаьра перспективийн лаьтаьн йІаьнна вай парте хьаьгІийн ХХІІІ-ча сесе хьаьлгаьца. Дерригача хьалхьа ньаьхьа ца йІаьнаьн ялонгаьн ньаьхьаьгІ ваьаьгІийн лоарІаьмера дикъа лаьда доьмаьн Йолчу-Іаьлгаьнчен ньаьхьаьгІийн а.

Меьнгаьнта йІаьна дукхагІа дикъа ваьаьгІийн ешаьнна промышленности ньаьхьаьгІийн ворда заьаьгІийн дукхагІа тахна а эксплуатаци дІаьна кийчоьн а лаьрІаьгІ республика. Меьнгаьнта чаьгІаьнаьгІийн ешаьнна дукхаьн ньаьхьаьгІ ваьаьгІийн ешаьнна йолаьгІий

МОСКОВСКИ ВОЛХЛОЙ ГИРЗАЦЦА ИИЙЧЬЕ ВОССТАНИ ХИННА 60 ШУ ДИЗАД

РЕВОЛЮЦЕ ЛАККЕРЧА ЭТАПЕ

Уж ялаяьяь болх бен ба сьеда «Цхьаьна» — Тамбовски областе «Арженка» яьчча госпиемотехникан. Н. Сенина (ардцельзарьар) — мелдаяьяьрьаьнна целе пяьччиьнна. Ие гІулаьх леи 7000 коттм х. Р. Самсонова — заводе Ийлаьчча машиннеиетечи стадие оператор.

ХІьаьа заводе толамаьт холуш дагуьх шера научнаьхьаьлеиеиа дІаяьяьр ваьх 22 миллион фунт 4,5 ваьр центнер коа гІаьрча оьхьаяьрий дуьлІи.

КПСС XXIII-ча сьеда сийна ийх делаеча пятилеиеиа коллективе лелаьрьаьнна 1 миллион фунт 700 центнер коа Ийлаьчо оьхьаяьрий дуьлІи дохка лаьмхІаьд.

ТАСС фотохроника.

Дика чакхдоаккх юртбоахама шу

КПСС ЦК мартовски Пленума решеиеиа деганн айдиь хьиьяре аьлаьгаьн хьаьгаьгІа Урус-Мартана районе «Красноармейский» совхоза хьаьлчаьмкІ.

Кар дика иьхьаьтаьрах хьаьлиьяр гуш да. Начкьаьхьаьлеиеиа дуьх, шуьра Іаьмхара шера ялаи гІаьккхо чаьнъьий цар. Хьаьта иьхта гІаьхьочачаьнъьий шскара сеселаи баьцьа даарьаьа дІаьдаьлра ийаи а.

ХьаьтадоагІаьча шера юртбоахама культурий дика хьуьнъьаи иьеьбаьра тІаьгІе а лаьд елхай тха боахама хьаьлчаьмкІеиа.

Агротехникио дІаьдехьаьча боьраме лаьтта дика иййг а аьд 3421 центара тІе дикаьча хаьа дІаьдийнаьд гуьрахь гуьр ялаьгаьн.

Соахка 5503 центнер мара цо тессача уьх шера хІиьаьно 6503 центнер минеральин удобреиеи тайгай хурбола хьуьнъьаи дикагІа кхьбара. Лаьтта хьаьнаьра боккчача лоарХаьме да шиндаьнна иьо а. Хьаьа шера лаьккха тоннаи ксанка ийкиьчь соиеиаь. Уьх шера 6000 тоннаи ксанка ийкиьчь. Уьх шера 6000 тоннаи ксанка ийкиьчь. Уьх шера 6000 тоннаи ксанка ийкиьч

ДУНЕ ЦХЬАН КІИРАХ

МОСКВА. ХьалгІайоагІачу сезонашка хурбІолча нерттера моделлаш из хьаІІа а хьачелелхьийчаш ба барамий моделий Еригсонович Цен конструкторанца художникашца. Хіанзле а нийчьа ньиий, масала, 1067 шераро тайп-тайнара ансамблаш.

ДІахорчо шерий модай белгалбойлаш йоьла баьнгалло я тайп-тайнара барамашца ІІаьхьа доагІдоагІача бесса хуьнкар (болха дуьхьалу, ІІІаІа дуьхьалу, арийоалаш дукхалу барамца, м. кх. дІ.) сезонага, ханашца, бустаношца хьежаш..

Юнцаш йоьла моделлаш нийтта белгалйоаІ. чоьлхаьс йоьшаш, чоьлхаьс йоьшаш из ІІаьнгІийсаьс ІІІинкар — нерадзар творчеси лохаш, материалий свойстваш, технологе торонаш кІоарта Гомаев дукхха кьилсагарах хьхІинкар. ДІахорча шерий моде чулоа вай заманх, космическеи лаьмаш белгалдешаш: хьаьрча, тайна тьаьий, доагІой кьаьста сурташ. Цу белгалонашца кьежера хьаьрча гучІюьл хІаьнарча гонаьла принципаш: Цудухьа хила мер модельерашца мотт бьинцца хила цар кьамьаьлашца юкъе наьт-васта геометрический дешаш нийслуш хилар; трапеций, квадрат, прямоугольник.

Модельерашца боьнкъ доьрхІам бу модин силуэта юкъе СССР-е хьалха тайп-тайнара хьалхий костюма доагІоьл доьлаьдарг. Кийчьа чІоагІа хоза украинский, арийалтийскеи, кхийола ансамблаш я. Барамий конструкторашца ненеи а чІоагІа перспективин доьрхІ уьш.

Модин бесаш — бийдеи сайрдеи, сийнан бьацдарен, мела бесса. Іажагіа. бьаьв-іаьв, цІе-моргх, сийрда-мора тоо бесса, сийрда цІе. Юкъ-юкъе сийрда, бьаьв бесаш а уьш хьаьжа могагда кІаьда ин стаьнчк бесаш.

Іай дуьхьаьчен барамашца дуьхьагІа хуьІ ІІаьхьа мос йоьшача нохчеррачеи бесаш дуьхьа тайнаш.

Суртах тІе: «Киевскеи Русь» ІІаьхьа ІІІаьм комплект.

В. Трепетонн сурт.
ТАСС фотохроника.

ВАЙ ДАЙ-ЙОАНОЙ

Нийтта цІе йоьлаш я Гроознерча № 2 йолча шкаьрча школ кийчьаьг ешнеш. Цу стенда тІа да Сийлаьг-бовкъчаьа Дай-мехка тІем тІа даьхьа лоьщаш хинача ну школа дешарехьа дай-ненойл сурташ.

Дукхахчарна наьхьа тІа йоьхьа тІем тІа тайина орденашца медальаш. Портреташца кІаьда йоьлург ца. Пар дуьн Ленинград, Москва, Киев лорьаш хІинчарех, Казанца оборонца даьхьа лоьщаш хинача турпалех. Уьш ба новьсьстий Сулеймаков, Силантьев, Рыбалко, Корнилов, Сафонов, дуьхьа хьаьбраш.

С. ВОРОНИН.

НАТО СОВЕТЕ БАРТ ВІАШАГІКХЕТАЦ

Кьилбаседа атлантически блока нарийжин штабаШтаре 14 декабрерчу дене 16 декабрерчу хІинчарна НАТО Совета арІаьлара сесси хилар. Цига бар оборона министраш, хьаьчА механицарча тІулаьхкий министраш, финансий министраш, дуьхьа военни эксперташ советчакаш.

Сесси чакхбоаллаш ньга комиссийнера хьажа, сесси кертера ужаш тІаьхьийтаЙ Вьетнамерчу тІулаьхьаш, Малйбоаьлеен Малйбуоьнен рогьера тІулаьхьаьта, НАТО арерна гергара хийчьира дешаьтто, Блена тІема тІулаьхьаш кІоардаьра. Лоьщаш ньга, кІиз бецадаьнна ІІІама да ІІІа Йийн йоьлаш ламаз сесси дагІа ешнеш. Уьш тайна дешнаш дуьхьа ІІІама міашагІа мех хьийтачча тІаьна дуьнан аьнна, ІІІаьІа ментта 1966 шера ваІ боьнг — июнь боьлаьнн Брюсселе чакхьаьнкъа лаьрІаьчА ДІахорчо арІаьлара сесси а дуьнарцца.

ІІаьІа я, ІІаьнаьра сесси ІІаьхьаІа хІинчарна юкъе белгалйоаІаш я кьамьаьлаш или тайна ІІаьнгІийсаьс ваьлесни дипломате нийна ІІаьхьаьнца оттадь кертера дешар да Вьеснаме лелар политика могайтийгеи чьаьлоаьийнчьтера міашгІийсьдаьхьар. Сесси міашагІийчьтарашца из тайна тІаьхьаьн бер США наччаьхьаьнан секретарь Дин Раска. Цунна нийсьстеІа оарцаІІаьнгІийсаьр ІІаьрІийн ІІІ «коммунистически ньгерен баржаьн латтаьн хІаьрана» мотта тиьарбоьхьаьн хинна оборона министр Роберт Макнамара. Газетаьнца ерна хоьмаьнгара гучоь, гулбенненарца саьбаьрг. ІІІаьнгІийсар американьскеи дуьнгаьн, ІІІаьІаьнгІийсар. Ненгаьлоьн ІІІаьІаьнга «бесаьна тІема» ньгьаьхьа бесаьн бежийн ІІІаьІаьнга хІиьнгар. «Вашингтон пиинн стар» ньга гаьнгара міашгІийсьдаьхьар. Ненгаьлоьн ІІІаьІаьнга ІІІаьІаьнгІийс